

שם הפעילות: "אני" ו"הם"

מטרות הפעילות:

- 1 להבין שכולנו יכולים למצוא את עצמנו לעתים לא מקובלים מבחינה חברתית.
- 2 להכיר את התחושות הנלוות למצב של אי-מקובלות חברתית.
- 3 לדון בשאלה מהי האחריות שיש לנו כקבוצה וכיחידים כלפי הילד שאינו מקובל, ולגבש יחד רעיונות בנושא.

משתתפים: קבוצת תלמידים בכיתות ד-ו.

ציוד וחומרים:

- דפי עבודה. על כל דף: איור של דמות אחת, ומולה - בקצהו השני של העמוד - קבוצת דמויות. (על שני צידי הדף יופיע ציור זהה).
- כלי כתיבה.

זמן: 45 דקות

מהלך המשחק:

למשחק שלושה שלבים. אפשר לבצע את כולם ואפשר לבצע רק את חלקם, אך רצוי לבצעם בסדר המוצע.

שלב א של הפעילות

- 1 המשתתפים מנסים להיזכר במצב שבו היו חלק מקבוצת ילדים, ומול הקבוצה שלהם ניצבו ילד או ילדה שאינם מקובלים או אינם רצויים. לדוגמה: קבוצה שאתם משתייכים אליה כיום או השתייכתם אליה: בעבר - בבית, בשכונה, בכיתה, עם חברים; אחר הצהריים - בחוג, בתנועת הנוער; במסיבת כיתה, בפייסבוק; וכיוצא באלה.
- 2 המשתתפים לוקחים את דף העבודה המאויר. מעל לקבוצת הילדים רושמים את המילה "אנחנו", ומעל לדמות הילד/ה רושמים "הוא" או "היא".
- 3 המשתתפים כותבים מתחת לאיור מיהם בני קבוצת ה"אנחנו". (על איזו קבוצה הם חושבים?) בקשו מהתלמידים במפורש לא לציין את שם הילד או הילדה שאינם מקובלים.
- 4 המשתתפים מתארים מצב מסוים שבו הבינו שאותם ילד או ילדה ("הוא" או "היא") לא מקובלים או לא רצויים על ידי הקבוצה שהיו חלק ממנה. נסו להיזכר מה בדיוק קרה שם, לדוגמה: הלכנו כולנו יחד לפעולה בתנועת הנוער, ואני זוכרת שכבר בדרך לשם הייתה ילדה אחת שהלכה לבד, קצת בצד, לא אתנו. אני מכירה אותה מתחילת השנה, אבל אף אחד לא באמת חבר שלה. הגענו למקום המפגש של הקבוצה, והמדריך ביקש שלצורך הפעולה נתחלק לזוגות. אף אחד לא רצה להיות בן/בת זוגה, ולכן המדריך היה בזוגיות אתה. אז הבנתי שהיא באמת לא מקובלת.

שלב ב של הפעילות

המשתתפים הופכים את הדפים. בצד השני של הדף מופיע איור זהה. המשתתפים כותבים מעל הדמות הבודדת "אני", ומעל לקבוצת הדמויות כותבים "הם".
ניתן להיעזר בדוגמאות מתוך ספר, סדרת טלוויזיה או סרט.
כל אחד/ת מהמשתתפים כותב/ת על הדף, מתחת לאיורים:
א. מהי הקבוצה שנזכרו בה.
ב. תיאור קצר של מקרה מסוים שבו הרגישו שאינם רצויים על ידי האחרים.

שלב ג של הפעילות

אפשר לשחק משחק תפקידים על סמך אחד ממצבי ה"אני" מול "הם" שהביאו המשתתפים. ניתן להיעזר באחת הדוגמאות הבאות:

- 1 בתחילת השנה הגיעו לכיתה שני ילדים חדשים - עופר ודן. עופר היה ספורטאי טוב, רץ מהר בשיעור התעמלות והתחבב מהר, יחסית, על ילדי הכיתה. דן היה ביישן וסגור יותר. הוא היה תלמיד טוב והיה "גשר" על שיניו. כשניסה להתחבר עם חלק מהילדים, היו שכינו אותו מאחורי גבו "חֶנוֹן" ו"דבק". ביום שישי הייתה מסיבת יום הולדת לגלי, אחת מתלמידי הכיתה, וכולם הוזמנו. גם דן הגיע. הוא ניסה להזמין ילדה אחת לרקוד, אבל היא לא הסכימה...
- 2 ענת הייתה נשארת בהפסקות בכיתה ולא יצאה לשחק. היא הייתה נמוכה, הרכיבה משקפיים, וכשהייתה מדברת, היא הייתה אומרת את האות "ס" באורח מצחיק, כאילו היא יורקת, ואז חלק מהילדים היו צוחקים. שתיים מהבנות, רוני וליה, שמו לב אחרי כמה ימים שענת לא משתתפת במשחקים בחצר בזמן ההפסקות. הן החליטו לנסות להציע לה להצטרף. ענת סירבה. רוני וליה לא ידעו מה לעשות...

